

Udenrigsministeriet

Justitsministeriet

Den 14. november 1985

Spørgsmål 8:

Udvalget udbeder sig en fyldig redegørelse om brug af grundlovens § 20 i relation til traktatfæstelse af områder fra art. 235.

Svar:

Som bekendt blev der ved grundlovsændringen i 1953 indført en særlig bestemmelse i grundloven, som havde til formål at gøre det lettere for Danmark at tilslutte sig nye internationale samarbejdsorganer af den type, som i dag kendes fra De europæiske Fællesskaber. Formålet var at gøre dansk tilslutning til sådanne samarbejdsorganer mulig uden ændring af grundloven.

Gr. § 20, stk. 1, lyder således:

»Beføjelser, som efter denne grundlov tilkommer rigets myndigheder, kan ved lov i nærmere bestemt omfang overlades til mellemfolkelige myndigheder, der er oprettet ved gensidig overenskomst med andre stater til fremme af mellemfolkelig retsorden og samarbejde.«

I § 20, stk. 2, beskrives den procedure, som i givet fald skal anvendes.

Det følger af bestemmelsen, at den skal finde anvendelse, såfremt beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, skal overlades Fællesskabets institutioner. Det er derfor nødvendigt at sondre mellem beføjelser, som i dag tilkommer rigets myndigheder, og beføjelser, som allerede ved Danmarks tiltrædelse er overladt til Fællesskabets institutioner.

Tiltrædelseslovens § 2 lyder således:

»Beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, kan i det omfang, det er fastsat i de i § 4 nævnte traktater m.v., udøves af De europæiske Fællesskabers institutioner.«

Omfanget af de beføjelser, som ved tiltrædelsen er overladt Fællesskabets institutioner, er således fastlagt ved en henvisning til de foreliggende traktater, herunder hjemmelsbestemmelsen i EØF-traktatens art. 235.

De beføjelser, som i dag kan udøves af Rådet på grundlag af art. 235, er således allerede overladt. Det gør herefter ingen forskel, om beføjelserne udøves på grundlag af art. 235 eller et særskilt nyt kapitel i traktaten.

Medens § 2 i tiltrædelsesloven som krævet af Gr. § 20 fastlægger omfanget af beføjelser, som overlades, er det karakteristisk, at de organer, som kan udøve beføjelserne, ikke er specificeret. Heri ligger, at institutionerne kan ændres. Endvidere kan det udledes af formuleringen af § 2, at det ikke er fastlagt, hvilke beføjelser de enkelte institutioner skal udøve. En vis omfordeling af beføjelser mellem institutioner kan således ske. Endelig ses det, at traktatens forskellige afstemningsregler ikke er omtalt eller på anden måde fastlåst for fremtiden. Det er f.eks. ikke bestemt, at overladte beføjelser kun kan udøves på de betingelser, som var fastlagt i traktaterne på tidspunktet for Danmarks tiltrædelse.

At tiltrædelsesloven bygger på den forudsætning, at § 20 skal anvendes ved fremtidige ændringer, som indebærer overladelse af yderligere beføjelser, kommer klart frem i bemærkningerne til § 2.

»Denne bestemmelse indebærer, at beføjelser, der tilkommer rigets myndigheder i henhold til grundlovens § 20, overlades til De europæiske Fællesskabers institutioner i det omfang, det følger af de enkelte artikler i de traktater m.v., der er gengivet i bilag 1 og 2 til lovforslaget. Fællesskabernes institutioner har kun de beføjelser, som bestemmelserne i traktaterne tillægger dem.

Tildeling af yderligere beføjelser forudsætter en traktatændring, der skal ratificeres i overensstemmelse med medlemsstaternes forfatningsmæssige bestemmelser, for Danmarks vedkommende under iagttagelse af reglerne i Gr. § 19 og 20.«

I udenrigsøkonomiministerens fremsættelsestedale hedder det bl.a.:

»En ændring af traktaten kan ifølge art. 236 kun ske, hvis landene beslutter ændringerne